

En musikterapeuts hverdag i Canada

Nynne Collins cand. mag. i musikterapi fra Aalborg Universitet 2008, ansat i JB Music Therapy Inc. i Calgary, Canada, 15 timer om ugen. Kontakt: nynne@jbmusic.ca

Min mand er fra Calgary, Canada, og efter at have påbegyndt min kandidatuddannelse i 2005, flyttede jeg til Canada og fortsatte mit studie per langdistance. Som færdiguddannet kandidat i 2008, blev jeg ansat til nogle enkelte løse timer hos JB (Jennifer Buchanan) Music Therapy. I januar 2009 blev jeg fastansat på deltid med 15 kliniske timer om ugen fordelt over tre dage. Min dag starter kl. 9.00 og slutter ca. kl. 17.00. I det tidsrum når jeg typisk fire grupper og fire individuelle klienter af ca. 30 minutters varighed. Resten af tiden afsættes til kørsel. Jeg modtager en fast månedsløn, som dog ikke dækker forberedelse, rapport-skrivning samt kørsel udenfor en normal 8 timers arbejdsdag, dette er for egen regning. Firmaet giver tre ugers ferie om året, hvilket er normalt for canadiske forhold.

Firmaet har eksisteret i 20 år siden Jennifer Buchanan kom til Calgary fra Vancouver som 21-årig og begyndte at udøve musikterapi med flere forskellige klientgrupper. Behovet for musikterapi var stort, og hun begyndte tidligt at tage imod praktikanter og ansatte senere de første musikterapeuter. Der er nu omkring 15 musikterapeuter inklusive tre praktikanter. De fleste er på fuld tid, mens enkelte arbejder på kontrakt,

hvilket betyder, at de selv kan vælge deres klienter og bliver betalt pr. klinisk time, de arbejder.

Klientgrupperne er både børn, unge og voksne oftest med forskellige former for fysiske og psykiske handicaps samt ældre med demens, sklerose og apopleksi.

Firmaet er "community service" orienteret, hvilket betyder, at vi kører ud til vores klienter. Vi kører rundt i hele byen, som strækker sig over et stort område, og én dag om ugen har vi hver en dag uden for bygrænsen.

Beskrivelse af en arbejdsdag i JB Music Therapy

Min tirsdag morgen begynder i en preschool¹ for 3-4 årige børn inden for normalområdet. Jeg har en gruppesession af 30 min. varighed. Formålet med sessionen er at undervise børnene i forskellige musikke principper såsom, tempo, volumen og dynamik samt med udvidede principper for sproglig opmærksomhed som bogstaver, tal, farver, følelser gennem musik. Ydermere prioriteres tid til bevægelse for at kropsliggøre de musikalske oplevelser.

Femten minutter senere starter første gruppesession på et stort plejecenter i

1 Forberedelse til børnehaveklasse som starter når børnene er 5 år gamle. Mange går hjemme med børnene til de starter i skole og sender dem undervejs i preschool 2-3 dage om ugen, et par timer om dagen. Ofte er forældrene med i undervisningen.

nærheden. Dette plejecenter virker slidt og deprimerende med afføring på gulvene. Vi er tre musikterapeuter, der arbejder her i løbet af ugen. Jeg er "lead", hvilket betyder, at jeg er koordinator og kontaktes ved ændringer eller aflysninger samt er ansvarlig for at skrive rapporter til brug på patient-konferencerne. Jeg går direkte ind på "recreational therapy"²-kontoret og ajourfører mig med kalender og eventuelle nye henvisninger. Derefter skynder jeg mig op på én af de lukkede afdelinger til den første gruppesession. Gruppen er på 6-8 beboere med forskellige funktionsniveauer. Alle har dog stadig sprogets brug. Til ældre demente klienter bruger jeg reminiscens og inddrager temaer som f.eks. årets mærkedage. I dag er det nytår, der er emnet. Samtalen handler om nytårsforsætter og om at starte noget nyt eller ændre på noget. Vi synger sange med positive tekster om nye begyndelser, smuk natur og om gode ting i livet. Andre interventioner kan være en linje eller et ord fra en sang, som jeg lader beboerne trække fra en kurv eller lignende, forårsange, countrysange, blomstersange, tidsrejser, sange fra rundt omkring i verden, dansesange og andre temaer, der kan give gode, meningsfulde samtaler. Jeg inddrager desuden, så vidt muligt, visuelle og taktile genstande, som har relation til sangene. Derudover laver vi bevægelse eller afspænding alt afhængig af, hvordan deltagerne har det. Ofte medbringer jeg små rytmeinstrumenter eller ét større instrument såsom; djembe, regnstav, buffalo tromme, klokkespil el.lign.

På plejecentret har jeg endnu en gruppe

på en anden lukket afdeling og derefter 1-2 individuelle sessioner pr afdeling.

Herefter går jeg igen ned på kontoret og tager "stats". Jeg noterer i et skema, hvem jeg så, hvor længe, hvad vi lavede, og hvad deres reaktioner var. På et stort sted som dette er den skriftlige formidling særlig vigtig. Ind imellem er der dog tid til at tale med de andre terapeuter om de beboere, jeg har set, og vi udveksler erfaringer.

Mange af beboerne responderer positivt på musikterapi, og vi ser ofte bedre resultater i forhold til socialisering og stimulering end beskæftigelsesterapeuterne. Beboere, som normalt sidder og sover dagen lang, lyser op og husker vores ansigter og synger med entusiasme. Sammenlagt er jeg på centeret i to timer.

Inden næste stop, har jeg en halv times frokostpause hjemme. Det er dog ikke ualmindeligt, at jeg ender med at spise i bilen.

Efter en halv times kørsel ankommer jeg til næste plejecenter kl. 13.30. I løbet af den næste halve time har jeg enten en større fællessangsgruppe, 1-2 individuelle sessioner eller en mindre gruppe på den lukkede afdeling. Bygningen er velholdt og giver indtryk af, at beboerne kommer fra velhavende forhold. Der er mange gode sangere blandt beboerne på dette center, og det er en fornøjelse at komme her. Stemningen er god og sessionerne handler ofte om livskvalitet og socialisering. Da beboerne er i alle stadier af demens anvender jeg også her reminiscens.

En time herefter har jeg en halv times ses-

2 Dette svarer til, hvad man tidligere kaldte beskæftigelsesvejledere i Danmark. Det er dem, der sørger for at alle beboere bliver aktiveret med kunsthåndværk, musik og udflugter så meget som muligt. De fleste beboere er langt henne i demensstadiet og musikterapi har høj prioritet i den terapeutiske indsats. Det er ofte beskæftigelsesvejlederne vi, som musikterapeuter, kommunikerer og arbejder sammen med.

sion med en seks-årig pige i hendes eget hjem. Hun har cerebral parese med vidtgående indlæringsvanskeligheder og ingen selektiv eller intentionel mobilitet. Hun kommunikerer nonverbalt og bruger kun stemmen vokalt i begrænset omfang.

Den overordnede målsætning er stimulation og livskvalitet. Jeg sætter mig ved sofaen, hvor hun ligger, og jeg synger en godtdagsang. Pigens ansigtsudtryk indikerer, at hun lytter, og da jeg giver hende tid efter sangen, kommer der lidt vokal respons: "Rrraaooohh". Under bevægelsessangen giver jeg hende dybe tryk på hænder, arme, ben og fødder i håb om at hjælpe hende til at fornemme egen kropsafgrænsning og styrke hendes kropsbevidsthed. Jeg spiller på instrumenter direkte placeret på hendes arme og ben og er opmærksom på, om hun følger instrumenterne med øjnene. Jeg afslutter med en farvelsang. Det har taget flere sessioner at lære denne pige at kende, da hun fungerer på et spædbarnestadie, og det er små tegn, jeg skal lære at læse.

Min sidste klient for i dag er en anden lille pige med cerebral parese. Hun er 2 ½ år og hendes funktionsniveau er kognitivt og emotionelt tæt på normalområdet. Målsætningen er at udvikle hendes finmotorik og stimulere dannelsen af forbindelse mellem de to hjernehalvdele samt styrke hjernens signal til hænderne. Vi arbejder med at gribe om instrumenter og holde grebet i længere tid samt at skifte fra hånd til hånd og generelt inddrage hendes hænder så meget som muligt. Hendes mor sidder bag hende på gulvet og holder hende oppe. Pigen arbejder hårdt. Hun kan holde koncentrationen på en aktivitet i op til 20 minutter. Det kan f.eks. være målrettet forsøg på at spille på en triangel. Jeg synger en kendt sang til hver øvelse, da det frigiver kognitiv energi

til at fokusere på den fysiske opgave, det er at holde fast med hånden og spille på et instrument samtidig. For denne klient har det uendelig stor betydning at bruge musik til at facilitere arbejdet med at udføre konkrete handlinger.

Da jeg kører hjem kl. 17.00, gennemgår jeg mentalt dagens indtryk for at kunne skrive notater til næste gang senere på aftenen. Det kan føles stressende og lidt overfladisk at køre rundt hele dagen, da jeg har begrænset tid til at tale med personale og pårørende. Det er heller ikke optimalt at skulle forberede sessioner og skrive rapporter uden for arbejdstid. Alt dette opvejes dog af gode kollegaer, mangfoldigheden og den konstante bevægelse i vores arbejde. Jeg er meget taknemmelig for at have fået dette job netop som nyuddannet, da det har givet mig mulighed for at samle klinisk erfaring inden for mange forskellige områder. Ulempen er, at det tager tid at blive rigtig god til at arbejde med hver klientgruppe.

